
Symposium Ethnochoreologické
studijní skupiny při Mezinárodní
radě pro tradiční hudbu

Dorota Gremlicová

Ve dnech 22.–29. 7. 2012 proběhlo v Limericku (Irsko) 27. symposium Study Group on Ethnochoreology při International Council for Traditional Music, jedné z nejstarších a nejvýznamnějších vědeckých společností zabývajících se studiem tance. Symposium se konalo na půdě tamní univerzity, konkrétně The Irish World Academy of Music and Dance. Účastníky symposia byly desítky badatelů zabývajících se tancem z celého světa, vedle evropských států, USA a Kanady také z Asie, Oceánie apod. Označení Ethnochoreologická v názvu studijní skupiny již dávno neznamenaá striktní omezení zájmu jen na lidový, etnický, tradiční tanec, i když ten zůstává jedním z ústředních témat. Vedle něj se však členové skupiny zabývají i dalšími druhy tance, místem tance v každodenním životě lidí, interakcemi mezi různými druhy tance apod.

Symposium jako vždy stanovilo dva okruhy, ke kterým se vázaly všechny příspěvky. První okruh, nazvaný *Dance and Place*, zkoumal z mnoha hledisek otázku vztahu mezi místem a tancem: jak místo tanec definuje, jak změna místa mění i tanec sám, jaký je rozdíl mezi provozováním tance v soukromých a veřejných prostorech, diaspora jako nové místo tance nebo kde je místo tance ve virtuálním světě. V tomto prvním okruhu se objevila řada příspěvků s velmi širokým

a různorodým uchopením výchozího tématu. Vedle prosté skutečnosti, že každý tanec se musí dít na určitém místě, v určitém prostoru nebo v určitém městě, zemi atd., však někteří badatelé našli osobitý výklad pojmu místa ve vztahu k tanci a dokázali poukázat na některé taneční jevy z nového úhlu pohledu. Jednalo se především o nalézání nových symbolických významů pojmu místa v tanci, podnětné myšlenky o komplikovaném vztahu mezi pojmy místa (place) a prostoru (space), existencí tradičního tance mezi „autentickým“ prostředím a urbanizovaným prostorem. Některé příspěvky se zaměřily spíš na vnitřní vazbu mezi tancem a místem, kde se odehrává, a to z hlediska pohybové podoby tance: jak tanečník zaplňuje prostor svým tancem, jak místo, kde je tanec předváděn, ovlivňuje jeho provedení, pohybový styl, otázky tělesné topografie (tělo tanečníka jako místo) atd. Některé příspěvky (Georgiana Gore, Placida Staro, Andrée Grau) jasně a systematicky formulovaly včetně teoretické argumentace vědomí hierarchie různých „míst“ ve spojitosti s určitým tanečním materiálem. Příkladem může být spojitost mezi místem, tancem, místní kulturou a jazykem nebo na konkrétní tanec aplikované rozlišení mezi prostorem a místem nebo symbolizace místa jako země (domoviny) v místě, kde se odehrává tanec.

Druhý tematický okruh, vymezený názvem *Dance and Festival*, zahrnoval podstatně menší množství příspěvků, než první. Výchozí inspirací byly úvahy o funkcích a významech tanečních slavností, jak se v nich zjevují aspekty gender, rasy, společenské třídy, jak slavnosti fungují v rámci komunity, jak se v nich manifestují konflikty, jaký je podíl tance v komplexu slavností apod. Příspěvky, které na sympoziu k tomuto tématu zazněly, vesměs přinesly jasně formulovaný pohled na téma. Odkrývaly obecnější faktory fungování slavností (nejen tanečních) např. při utváření a „vynalézání“ národní historie pomocí jejího ztělesnění a tím utváření národní (lokální) identity (Theresa Buckland). Jiným aspektem tanečních slavností bývá často jejich polyfunkčnost z hlediska účastníků podle toho, zda jde o „insiders“ nebo „outsiders“. Nejčastěji se badatelé dotýkali toho, jak lidé i v současnosti používají různé taneční slavnosti k tomu, aby vnesli do svého způsobu života prvky pospolitosti, jak si znovu a znovu

přetvářejí tradiční příležitosti podle svých potřeb (Daniela Stavělová). V mezních momentech může zjevně udržování určité taneční slavnosti být prostředkem, jak čelit tlaku životních okolností, jak dokládal příklad provozování divadla Čchau v teroristy stále ohrožené oblasti v Indii (Urmimala Sarmat). Při pohledu na proměny existujících a dlouhodobě pořádaných slavností poukazovaly mnohé příspěvky na příčiny a důsledky proměn místa tance v nich a způsobu jeho uplatnění na celkové vyznění slavností (Mats Nilsson).

Z příspěvků, jež zazněly během sympozia, vznikne sborník, který se přidá k řadě již vydaných sborníků zčásti dostupných i na CD-romu. Nejnovější ze sympozia, které se konalo v Třešti v roce 2010, vyšel v tomto roce v Nakladatelství AMU. Vzhledem k soustavnosti a dlouhodobé aktivitě Study Group představují tyto sborníky mimořádně hodnotný materiál s vnitřní kontinuitou, jež má v oblasti tanečního výzkumu jen málo podobných.